6,7 %, а такий макропоказник як дефіцит Зведеного бюджету України (разом з компанією НАК «Нафтогаз України») перевищив, згідно офіційної інформації, 10 % ВВП [2]. В цих умовах все більшого значення набувають питання ефективного бюджетного планування. Для його вдосконалення вважаємо за доцільне введення реального середньострокового бюджетного планування на основі «ковзного триріччя». Складання такого типу фінансового плану держави дозволяє «більш гнучко реагувати на зміни кон'юнктури економічного і соціального розвитку» [3, с. 735], досягти збалансування різних кон'юктурних тенденцій макроекономічного та макрофінансового розвитку, тобто зробити середньостроковий бюджетний план більш реалістичним. Значною перевагою «ковзного триріччя» є можливість здійснювати незначну корекцію кожного наступного фінансового року, тобто щорічне часове узгодження середньострокового фінансового плану держави [4, с. 5–6]. Це дозволяє корегувати середньостроковий бюджетний план відповідно до макроекономічних та макрофінансових змін в прогнозі державного бюджету.

Таким чином, необхідно на основі врахування позитивного світового досвіду та враховуючи практику українських реалій запровадити реальне середньострокове бюджетне планування, затвердити нормативно–правовий стратегічний документ розвитку країни з довгостроковим декларуванням бюджетних пріоритетів, здійснити реальне прогнозування як на національному так і на регіональному рівнях, досягти реальності планування макроекономічних і макрофінансових показників, зробити їх транспарентними для суспільства.

Список літератури:

1. Финансово–кредитый словарь: В 3–х т. Т. III Р. — Я / Гл. ред. Н. В. Гаретовский. — М.: Финансы и статистика, 1988. — 511 с.

2. Національний банк України [Електронний ресурс]. — Офіційний веб–сайт. Режим доступу: http://www.bank.gov.ua.

3. Федосов В. Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004. — 864 с.

4. Кульпинська Л. К., Гвоздь В. С. Програмно-цільовий метод формування бюджету / Л. К. Кульпинська, В. С. Гвоздь // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. — 2010. — № 3 — С. 3—10.

Оксана МИСКІНА

Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь

ВПЛИВ ПІЛЬГОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ НА АКТИВІЗАЦІЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оцінку ефективності практичного застосування пільгового інструментарію податкового впливу на активізацію інвестиційної діяльності в Україні необхідно розглядати з двох позицій: досягнення поставленої мети та перевищення ефекту над витратами. Основною метою впливу оподаткування на активізацію інвестиційної діяльності є підвищення рівня інтенсивності останньої. Виходячи із фактичного стану та існуючих проблем інвестиційної діяльності в Україні можна із впевненістю стверджувати, що за останні п'ять років інвестиційна діяльність по-перше, не активізувалася, а по-друге, не забезпечила навіть нормального відтворення основних засобів. Відповідно, з позиції досягнення мети, вітчизняну практику застосування пільгового інструментарію податкового впливу на активізацію інвестиційної діяльності можна вважати неефективною. Виходячи з такої оцінки стану досягнення мети впливу пільгового оподаткування на активізацію інвестиційної діяльності, порівняння ефекту (якого по-суті немає) з витратами є недоречним з позиції визначення ефективності. Більш вагоме значення має визначення причин виникнення таких проблем. Саме на них і зосередимо нашу увагу.

Серед основних перешкод, які обумовлюють неефективність впливу пільгового оподаткування на активізацію інвестиційної діяльності, є: привалювання фіскальних завдань оподаткування над регулюючими, у тому числі над стимулюванням інвестиційної діяльності та її активізації; не використання у вітчизняній практиці таких інструментів податкового стимулювання інвестиційної діяльності як інвестиційна податкова знижка, неоподатковувані резервні фонди, інвестиційний податковий кредит; відсутність прямого (у формі умов-вимог отримання права на пільгу) впливу пільгового оподаткування на стимулюванням інвестиційної діяльності.

Основною із трьох наведених причин неефективності вітчизняної практики впливу пільгового оподаткування на активізацію інвестиційної діяльності є саме відсутність таких основних інструментів податкового стимулювання інвестиційної діяльності як інвестиційна податкова знижка, неоподатковувані резервні фонди, інвестиційний податковий кредит. При цьому варто відзначити, що в Україні наявна значна кількість інших пільг, використання більшості з яких обґрунтовується саме створенням передумов для активізації інвестиційної діяльності.

Аналіз наукових підходів та практики оцінки ефективності застосування пільгового інструментарію оподаткування засвідчив наступне: єдності у наукових поглядах щодо оцінки ефективності пільгового оподаткування в цілому та у розрізі його інструментарію немає; на практиці оцінка ефективності податкових пільг не розраховується; прийняття рішення стосовно використання інструментів пільгового оподаткування на практиці здійснюється без належних аналітичних розрахунків. Проте, не дивлячись на зазначене вище з кожним роком втрати бюджету від надання податкових пільг зростають. Таку тенденцію до зростання обсягів пільг можна пояснити словами академіка В. М. Гейця, який зазначає, що податкові пільги а Україні встановлюються «… не від їх соціально-економічної значущості, а від міцності позиції тієї групи депутатів, що лобіюють інтереси певної категорії платників податків у парламенті» [1, с. 12]. Дана ситуація свідчить про пріоритетність корпоративних інтересів над суспільною корисністю. Вирішення цієї проблеми знаходиться у площині переосмислення концептуальних положень впливу оподаткування на активізацію інвестиційної діяльності

На нашу думку для забезпечення ефективності реалізації пільгового інструментарію податкового впливу на активізацію інвестиційної діяльності в Україні необхідно насамперед підвищити рівень морально-етичного виховання суб'єктів податкової політики та інвестиційної діяльності у системі шкільної, середньої і вищої освіти; удосконалити концептуальний підхід до визначення ефективності податкових пільг за рахунок розмежування часу надання пільги і прояву ефекту від неї, виокремлення екологічної ефективності та обґрунтування доцільності не обмеження економічного ефекту податкових пільг для платників податків виручкою від реалізації, що створює передумови для оцінки ефективності впливу пільгового оподаткування на інвестиційну діяльність; застосовувати на практиці виключно ті податкові пільги, які мають аналітичні розрахунки обґрунтованості, розроблену методику оцінки ефективності та механізм контролю за використанням; запровадити у вітчизняній практиці пільгового оподаткування такий основний інструмент податкового впливу на активізацію інвестиційної діяльності як інвестиційна податкова знижка (економічна обґрунтованість методики розрахунку якої запропоновано нами в [2]).

Список літератури:

1. Геєць В. М. Формування дохідної частини бюджету: підсумки, проблеми, перспективи / Геєць В. М. // Економіка і прогнозування. – 2004. – № 1. – С. 9 – 30.

2. Мискіна О. О. Вплив оподаткування на активізацію інвестиційної діяльності в Україні: автореферат дисертації на здобуття наук. ст. канд. екон. наук / О. О. Мискіна. – Ірпінь, 2014. – 22с.

Лілія МИХАЙЛИШИН

Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Тернопільського національного економічного університету

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Передовим критерієм рівня конкурентоспроможності національних економік в XXI столітті стала пріоритетність знань та інноваційної діяльності в системі елементів соціально-економічного розвитку. Активізація ідей євроінтеграційної стратегії України породжує численні ризики як для функціонування окремих суб'єктів економіки, так і цілих її галузей. Сьогоднішні умови функціонування вітчизняного бізнесу і рівень його розвитку багато в чому уступає, за технологічними і якісними характеристиками, суб'єктам підприємництва країн ЄС. Особливо ця відсталість проявляється в сфері інновацій.

Так, частка інновацій в ВВП України характеризується спадною динамікою, а чисельність кадрів, що здатні продукувати ці інновації – зростає (рис. 1).

За останні 5 років кількість докторів наук зросла з 11573 осіб в 2004 році до 16450 осіб в 2013 році, що загалом склало 42,1% приросту. Подібними тенденціями відзначилась і динаміка чисельності науковців, яким присвоєно вчений ступінь кандидата наук, зокрема їх чисельність в 2004 році склала 65839 осіб, в 2013 році – 90113 осіб, що забезпечило 36,9% приросту [3].